

Det digitale foreldresamarbeidet

«Hvordan har den digitale utviklingen påvirket samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet?»

Marte Hårstad

kandidatnummer: 31

Bacheloroppgave

BNBAC3900

Trondheim, April 2022

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	4
1.1 Tema.....	4
1.2 Begrunnelse for valg av tema	4
1.3 Problemstilling.....	5
1.4 Oppbygging av oppgaven	6
2. Teori.....	7
2.1 Foreldresamarbeid	7
2.2 Digitalisering av barnehagen	8
2.3 Digital kompetanse	8
2.4 Begrepsavklaring	10
3 Metode	11
3.1 Valg av metode.....	11
3.2 Planlegging av datainnsamling/Adgang til felten	12
3.3 Utvalg av informanter.....	12
3.4 Beskrivelse av gjennomføring.....	13
3.5 Analysearbeid	14
3.6 Metodekritikk	14
3.6.1 Intervju	15
3.6.2 Bruk av taleopptak	15
3.6.3 Mitt forhold til informantene	15
3.7 Etske retningslinjer.....	16
4 Funn og resultater	17
4.1 Et samfunn i utvikling	17
4.2 Den digital kommunikasjonen i foreldresamarbeidet.....	18
4.3 Digitalisering av barnehagen	22
4.4 Personvern og sikkerhet.....	24
5 Avslutning	27

5 Referanser	29
6 Vedlegg	30
<i>6.1 Informasjon og samtykkeskjema</i>	<i>30</i>
<i>6.2 Intervjuguide</i>	<i>32</i>

1. Innledning

1.1 Tema

Et tett foreldresamarbeid er viktig, og det er noe alle ansatte i barnehagen har erfaring med. Hjemmet og barnehagen utgjør til sammen helheten i små barns liv. Et godt samarbeid vil derfor være en avgjørende faktor for å fremme barnets trivsel og glede. I rammeplanen står det at: «Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring» (Kunnskapsdepartementet, 2017). I løpet av de siste 20 årene har man vært vitne til en dramatisk endring av digitale kommunikasjonsformer, grunnet framveksten av sosiale medier og smarttelefoner. Barnehagen er også i utvikling, og man har naturligvis vært vitne til en digital utvikling her også. Ni av ti styrere svarer i en undersøkelse fra utdanningsdirektoratet, at barnehagen har økt bruk av digitale verktøy i kontakten med hjemmene, slik som for eksempel Visma og My kid (Naper, Myhr, & Haugset, 2022).

Teknologien har endret måten vi kommuniserer på. Rammeplanen for barnehagen har et eget kapittel som omhandler barnehagens digitale praksis. Dette omfatter bruken av digitale verktøy sammen med barn, og sier ikke noe om ansattes bruk av digitale verktøy i samarbeid med hjemmet. Det er viktig at man er klar over at barnehageansatte er avhengig av digital kompetanse for å kunne behandle informasjon, kommunisere og samhandle slik dagens samfunn setter krav til. Barnehagene har i dag ulike praksiser på hvordan de formidler informasjon ut til foreldre fordi mange har tilgang til forskjellige digitale plattformer. Mange anvender blant annet My Kid og Visma som er en slik digital plattform for kommunikasjon og informasjon. Spørsmålet er hva slags informasjon er hensiktsmessig å dele på en slik måte? Det kan aldri erstatte ansikt til ansikt kommunikasjon (Glaser, 2018, s. 80). Det er mye som blir borte gjennom det digitale. Det er viktig med dialog, og det mellommenneskelige aspektet.

1.2 Begrunnelse for valg av tema

Som nevnt ovenfor lever vi i et samfunn som har vært igjennom en stor digital utvikling. Vi lever i en verden omgitt av teknologi, og alle må forholde seg til det på en eller annen måte. Da jeg begynte å jobbe som vikar i barnehagen i 2017, hadde barnehagen fasttelefon for kommunikasjon med foreldre. Foreldre måtte dermed ringe til barnehagen for å gi beskjeder

om fravær eller lignende. Slik var det også andre veien. Kommunikasjonen mellom barnehagen og hjemmet skjedde enten i garderoben eller over en telefonsamtale. Siden 2017 har det vært en utvikling knyttet til akkurat dette. Jeg vil også si at det har skjedd en utvikling på bare de tre årene mine som student. Gjennom praksisperiodene mine har jeg vært i ulike barnehager, som alle var på forskjellige stadier i den digitale utviklingen. Felles for alle tre åra, var at alle barnehagene var i en startfase i bruk av ulike digitale plattformer som kommunikasjonsverktøy. Alle barnehagen jeg har gjennomført praksis i, hadde også hver sin smarttelefon/ipad. Det var interessant å høre de ansattes refleksjoner og tanker rundt den nye måten å kommunisere og informere på. Kommentarene jeg ofte hørte var negative, og jeg opplevde en del av personalet som motstandere av den digitale utviklingen. Dette var i hovedsak grunnen til at jeg fikk lyst til å forske mer på det digitale foreldresamarbeidet.

Jeg er nysgjerrig på om ansatte i barnehagen har sett en forandring i foreldresamarbeidet, og ønsker dermed å høre deres synspunkt på denne utviklingen. Har det blitt enklere eller har det blitt vanskeligere? Det har tross alt skjedd store forandringer i foreldresamarbeidet på kort tid når det gjelder kommunikasjon gjennom det digitale. Jeg synes selv denne utviklingen er interessant, men er opptatt av bevisstheten rundt bruken av de digitale hjelpemidlene vi har tatt i bruk. Den digitale utviklingen har skjedd raskt, og under koronapandemien ble vi «tvunget» til å forholde oss til det på en annen måte. Vår eneste mulighet til å kommunisere med omverden på, under pandemien, ble ved bruk av digitale verktøy. Dette temaet er absolutt aktuelt i dagens samfunn. Utviklingen har både positive og negative sider, og det er avgjørende at man har en bevissthet rundt bruken av de digitale hjelpemidlene. For videre utvikling er det viktig med en bevissthet rundt bruken av digitale verktøy og dens posisjon i barnehagehverdagen.

1.3 Problemstilling

Jeg var tidlig klar på hva jeg ville ha fokus på i bacheloroppgaven. Tematikken i oppgaven er det digitale foreldresamarbeidet, og på bakgrunn av det har jeg formulert en problemstilling. Å skulle formulere en objektiv problemstilling var litt vanskelig. På bakgrunn av mine erfaringer knyttet til den digitale utviklingen landet jeg på denne problemstillingen: **«Hvordan har den digitale utviklingen påvirket samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet?»**.

1.4 Oppbygging av oppgaven

Så langt i oppgaven har jeg presentert tema, bakgrunn for valg av tema, og problemstillingen jeg skal drøfte. Oppgaven er delt inn i fem kapitler, hvor dere allerede har lest kapittel 1. Videre kommer det et kapittel hvor jeg redegjør for relevant teori knyttet til tematikken. Teorien fra dette kapittelet vil jeg senere bruke til drøftingen. Etter teorien kommer det et metodekapittel, hvor jeg vil redegjøre for valg av metode. Jeg tar også for meg prosessen, fra planlegging til gjennomføring og analyse. Avslutningsvis i dette kapittelet går jeg inn på metodekritikk og etiske retningslinjer ved gjennomføring av et slikt prosjekt. Deretter kommer kapittelet som er kjernen i oppgaven, funn og drøfting. Ut ifra intervjuene og analysen har jeg delt inn drøftingen i fire underkategorier: et samfunn i utvikling, den digitale kommunikasjonen i foreldresamarbeidet, digitalisering av barnehagen og personvern og sikkerhet. Disse temaene blir belyst gjennom drøfting, teori og relevant forskning. Ut ifra kapittelet om funn og drøfting, vil jeg gå dypere inn i problemstillingen før jeg i avslutningen vil prøve å samle alle trådene og svare på problemstillingen. Ved å trekke fram deler av drøftingen vil jeg komme fram til en konklusjon på om den digitale utviklingen har påvirket samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet. Til slutt kan dere se referanseliste, samt lese vedleggene til oppgaven. Vedleggene er informasjons og samtykkeskjema samt intervjuguiden jeg brukte som utgangspunkt for de tre intervjuene.

2. Teori

2.1 Foreldresamarbeid

Foreldresamarbeid er en viktig oppgave for ansatte i barnehagen, og et godt foreldresamarbeid handler om å sikre god informasjonsflyt, en dialog og om å gi foreldre en mulighet for medvirkning. Når man opplever at samarbeidet og kommunikasjonen mellom barnehagen og hjemmet er god, vil dette påvirke barnets trivsel og utvikling positivt (Glaser, 2018, s. 69).

Det er viktig å kunne samarbeide tett med barnets foreldre. Hjemmet og barnehagen utgjør til sammen helheten til små barns liv, og ved et godt samarbeid kan overganger bedre ivaretas (Glaser, 2018, s. 19). For at foreldresamarbeidet skal lykkes er det viktig å skaffe gode relasjoner til barnas foreldre. Et positivt foreldresamarbeid er når forholdet mellom foreldre og ansatte er preget av respekt og tillit, slik at partene kan snakke om alle temaer uten at det skal bli vanskelig (Glaser, 2018, s. 128). Alle har barnets beste som mål i samarbeidet. Foreldre er opptatt av om barnet trives i barnehagen, og samarbeidet vil derfor omhandle utveksling av informasjon om barnet. Relasjonen mellom barnehagen og hjemmet må derfor være god, fordi man er avhengig av at informasjonen flyter godt begge veier (Glaser, 2018, s. 77).

Glaser (Glaser, 2018, s. 67) definerer samarbeid slik: «*Samarbeid er et forhold mellom mennesker som i respekt for hverandres forskjellige kunnskaper, ferdigheter, egenskaper og holdninger arbeider mot samme mål på grunnlag av en felles sum ressurser.*

Foreldresamarbeid er et begrep som i første rekke understreker samarbeid mot felles mål for barnets beste». Kommunikasjon står sentralt for å få et samarbeid til å fungere. Ordet kommunikasjon kommer fra det latinske ordet *communicare*, som betyr «å gjøre felles». Det er akkurat dette som står sentralt i foreldresamarbeidet, og som er viktig å tenke på for en leder (Larsen & Slåtten, 2014, s. 157). Det uformelle samarbeidet blir nevnt som en viktig del av foreldresamarbeidet. Ved spontane uhøytidelige samtaler som oppstår i hente- og bringesituasjoner, og tilstedeværelse i barnehagen, blir terskelen lavere for å dele det man har på hjertet. Det uformelle samarbeidet bidrar til at foreldre og personalet blir tryggere på hverandre, noe som gjør det enklere å ta opp ting med hverandre (Glaser, 2018, s. 79)

2.2 Digitalisering av barnehagen

Vi lever i en verden som er i stadig utvikling. Teknologien berører stadig flere virksomheter, og har endret mange av måtene vi arbeider, studerer, kommuniserer, får tilgang til informasjon og bruker fritiden på. Samfunnet bærer preg av at man i de siste 20 årene har vært vitne til en enorm utvikling. Det har foregått en globalisering, effektivisering og digitalisering som påvirker det samfunnet vi lever i dag. Denne utviklingen preger også barnehageorganisasjonen. Som i resten av samfunnet har barnehagen tatt i bruk digitale løsninger for å utvikle administrative og pedagogiske oppgaver (Bølgan, 2018, s. 20). Når samfunnet er i endring, må også barnehagen være det. Samfunnsendringer kan være grunnlag for endringer i barnehagens innhold, struktur, organisering eller prosesser (Larsen & Slåtten, 2014, s. 199). Barnehagen er en lærende organisasjon, og siden det er en pedagogisk samfunnsinstitusjon, må den være i stadig endring og utvikling. Barnehagen må være rustet til å møte nye krav og utfordringer som samfunnet stiller.

Kvalitetsutvikling innebærer en stadig utvikling av personalet i barnehagen (Gotvassli, 2013, s. 94).

Kompetanseutvikling og opplæring av personalet i barnehagen er helt avgjørende for å sikre kvalitetsarbeid. Kompetanse rundt det digitale vil derfor være nødvendig for at kvaliteten skal opprettholdes. Hvis en organisasjon ikke evner å lære, vil den på sikt utspille sin rolle. Kvaliteten på en barnehage vil svekkes hvis den kjennetegnes av stillstand (Larsen & Slåtten, 2014, s. 221). Evnen til å endre og utvikle organisasjonen henger sammen med kunnskap og kompetanse (Larsen & Slåtten, 2014, s. 199).

Den digitale utviklingen har ført med seg bruk av ny teknologi som fornyer, forenkler og forbedrer en rekke administrative oppgaver. Vi lever i et samfunn hvor det har blitt skapt nye måter å arbeide på. I barnehagen har man en ny kanal for kommunikasjon mellom personalet og barnets hjem gjennom bruk av digitale hjelpemidler (Bølgan, 2018, s. 23).

2.3 Digital kompetanse

Den digitale utviklingen har gjort at alt og alle er tilgjengelig hele tiden. Den digitale skjermen er inngangen til jobb, utdanning, kommunikasjon og menneskelig samvær. Vi har et kommunikasjonsunivers som er tilgjengelig hele døgnet. Utviklingen av det digitale i

samfunnet, setter visse krav og forventninger til oss som brukere. Koronapandemien har vært en medvirkende faktor som har satt fart på utviklingen, og regnes som en katalysator for det digitale skifte (Brandtzæg, 2021).

Og i dette digitale skifte, er man avhengig av en grunnleggende digital kompetanse, også i barnehagen. Digitaliseringen av hverdagen påvirker også barnas liv fordi det i så stor grad påvirker oss voksne. Vi er oppslukte i telefon, nettbrett og apper store deler av dagen. Barn ønsker å være en del av den verden som de ser at venner, søsken, foreldre og andre voksne er med i. Det er derfor naturlig at også barn er interessert i den digital verden (Bølgan, 2018, s. 24). For å kunne følge opp barn og for å håndtere det digitale på en sikker og god måte, er man avhengig av digital kompetanse. I en rapport fra Monitor 2019 svarer mange ansatte at de ikke er trygge på bruk av digitale verktøy. 53,3% svarer at de ønsker å heve sin digitale kompetanse (Fjørtoft, Thun, & Buvik, 2019). Begrepet digital kompetanse ble tidligere brukt synonymt med å skaffe seg tekniske ferdigheter, som å skrive på tastaturet, lese på skjermen og motta og sende e-post. Profesjonsfaglig digital kompetanse handler om mer, om å bruke digitale verktøy, medier og ressurser hensiktsmessig og forsvarlig for å løse praktiske og faglige oppgaver. Det handler om å innhente og behandle informasjon, skape digitale produkter, kommunisere og utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk. Det å opparbeide seg profesjonsfaglig digital kompetanse henger sammen med å utvikle barnehagen som en lærende organisasjon (Bølgan, 2018, s. 63).

Digital kompetanse er avgjørende for å opprettholde barnas personvern. Bølgan (Bølgan, 2018, s. 23) peker nettopp på behovet for å øke bevisstheten om informasjonssikkerhet og plikter med hensyn til personopplysning. Personvern handler om retten til et privatliv og retten til å bestemme over egne personopplysninger (Utdanningsdirektoratet, 2021).

Personopplysninger er utlevering av opplysninger og vurderinger som kan knyttes opp til enkeltpersoner, for eksempel navn, alder, adresse, telefonnummer og fødselsnummer, men også opplysninger i form av tekst, foto, film og video. Det blir flere og flere gjenstander som er koblet opp mot internettet. Dette utfordrer personvernet, fordi man legger igjen elektroniske spor som kan gjøre at opplysninger kan brukes kommersielt uten at vi har gitt samtykke til det (Bølgan, 2018, ss. 82-84).

Dagens generasjon blir omtalt som digitalt innfødte. Den digitale teknologien og sosiale medier blir sett på som en selvfølge i barn og unges liv. Digitale immigranter er derimot de som har lært seg å fungere i det digitaliserte og medialiserte samfunnet, etter hvert som utviklingen har skjedd. Det er en viktig faktor å tenke på når man snakker om digital kompetanse (Bølgan, 2018, s. 102). I en forskningsartikkel som omhandler erfaringer til mødre med migrasjonsbakgrunn, kommer det fram at mødre ønsker å være mer digitalt tilgjengelig. De synes det er en utfordring knyttet til digital kompetanse. Det stille høye forventinger til både kompetanse og språk i det norske samfunnet. Forventningene og kompetansen går ikke overens (Bønnhoff, 2020). Men som Bølgan sier (Bølgan, 2018, s. 63), kan kompetanse utvikles og læres.

2.4 Begrepsavklaring

Visma barnehage er en app for barnehagens daglige drift. Her kan man håndtere meldinger med foresatte, fraværsregistrering og helseinformasjon. Den har også funksjoner som dagbok og beskjeder. Alle ansatte har tilgang på appen, og den brukes blant annet til å sjekke inn og ut barn, telleregistrering og soveregistrering. Man kan skrive felles dagbok med bilder for hver avdeling, samt sende ut viktige beskjeder eller informasjon. Månedspaner og referater kan også legges ut i appen. Alle foresatte har tilgang til appen, og kan selv registrere fravær, sende meldinger og lese dagbok.

3 Metode

3.1 Valg av metode

«Vitenskapelig metode er framgangsmåter eller teknikker for å gi svar på ulike typer forskningsspørsmål» (Bergsland & Jæger, 2014, s. 66). Valg av metode styres i stor grad av hvilken problemstilling man har valgt. Det er derfor viktig at man innhenter kunnskap om temaet man har valgt, klargjør formålet med prosjektet og tilegner seg kunnskap om ulike metoder for å kunne velge den metoden som innhenter den informasjonen du trenger. I hovedsak kan vi si at det finnes to hovedtyper, kvalitativ og kvantitativ metode. Hovedforskjellen på disse er hvordan datamaterialet registreres og analyseres. Kvalitativ metode går mer i dybden, mens kvantitativ metode gir et bredere overblikk (Bergsland & Jæger, 2014, s. 66).

Kommunikasjonen med foreldre og foresatte har forandret seg de siste årene. Barnehagen bruker i dag ulike apper som verktøy i kommunikasjon med foreldre og foresatte. Jeg tok derfor utgangspunkt i problemstillingen min når jeg valgte metode. «*Hvordan har den digitale utviklingen påvirket samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet?*». For å kunne belyse forskningsspørsmålet på en god måte, valgte jeg kvalitativ metode for datainnsamling. Felles for kvalitativ metode er at man som forsker ønsker å høre andre menneskers oppfatning av det gitte tema. I min forskning ønsket jeg å høre ulike erfaringer og meninger om dette temaet. Jeg valgte derfor intervju som innsamlingsstrategi. Jeg bestemte meg for intervju fordi man gjennom intervju får muligheten til å få et dypere innblikk i informantenes oppfatning og erfaringer til akkurat dette temaet. Problemstillingen min er formulert på en slik måte at ulike erfaringer vil gi ulike svar, noe som jeg synes er interessant for den videre drøftingen.

Jeg valgte et semistrukturert eller delvis strukturert intervju som innsamlingsstrategi. Kjennetegn på et semistrukturert intervju er at man beveger seg fram og tilbake i intervjuguiden mellom ulike temaer. I et strukturert intervju har man på forhånd fastlagt både tema, spørsmål og rekkefølgen på spørsmålene. Ifølge Johannessen, Tufte og Christoffersen (2017) har man i et semistrukturert intervju, en overordnet intervjuguide som utgangspunkt, men spørsmål, tema og rekkefølge kan variere,

3.2 Planlegging av datainnsamling/Adgang til felten

Planlegging av datainnsamling begynte allerede høsten 2021. Jeg har vært klar på tema ganske lenge, men har vært veldig usikker på hvordan jeg skulle formulere problemstilling. Da jeg landet på en problemstilling fant jeg fort ut at jeg ønsket intervju som innsamlingsmetode. Etter hvert kom spørsmålene, hvordan skulle dette organiseres? hvor mange skulle jeg intervju, skulle jeg intervju forskjellige barnehager, og hvem i barnehagen skulle jeg intervju?

I utgangspunktet ønsket jeg å dra inn flere perspektiver. Sammenligne ulike barnehager og sammenligne erfaringer fra nyutdannede og godt erfarne ansatte. For å holde meg innenfor de rammene som var gitt, ble jeg sammen med veiledere enig om å forholde meg til en barnehage, og se på de ulike erfaringene som fantes der.

Før jul utarbeidet jeg en arbeidsskisse som deriblant inneholdt en tidsplan for når ting skulle gjøres. Deretter startet arbeidet med å lage informasjons og samtykkeskjema, samt intervjuguide. En intervjuguide inneholder emnene du ønsker å ta opp, samt rekkefølgen de skal ha (Bergsland & Jæger, 2014, s. 71). Jeg ønsket et semistrukturert intervju, altså et intervju preget av dialog, men hvor jeg som forsker styrer samtalen. Olav Dallan skriver at «*jo åpnere intervjusituasjonen, desto større er sjansen for å få spontane, levende og uventede svar.*» (Dalland, 2017, s. 78). Målet med intervjuet var å høre informantens refleksjoner og erfaringer rundt bruken av digitale verktøy i samarbeid med hjemmet. Jeg ønsket et delvis strukturert intervju preget av dialog og spontanitet. Jeg lagde derfor en intervjuguide med 10 overordnede spørsmål, som utgangspunkt for intervjuet. Målet var å formulere åpne spørsmål som ville gi utdypende svar, med egne refleksjoner og erfaringer. Intervjuguiden gjør det enklere å lede deg gjennom intervjuet på en god måte. Jeg valgte å levere ut intervjuguiden til informantene på forhånd, slik at de kunne forberede seg og reflektere over spørsmålene i forkant av intervjuet. I tillegg til intervjuguiden, hadde jeg forberedt noen oppfølgingsspørsmål.

3.3 Utvalg av informanter

Jeg valgte å bruke barnehagen jeg jobber som vikar i, for å finne informanter til intervju. Jeg henvendte meg til styrer og redegjorde for prosjektet, før jeg kontaktet informantene direkte. Jeg opplevde stort engasjement og nysgjerrighet rundt problemstillingen min fra flere i barnehagen, og jeg opplevde ikke noe problem med å finne informanter. Informantene er ikke

tilfeldig valgt. Jeg valgte å bruke bare pedagogisk ledere som informanter. Som pedagogisk leder har man kanskje et større innblikk i kommunikasjonen med foreldre. Jeg har valgt å kalle informantene for A, B og C. Informant A er 25 år og relativt fersk i barnehagelærerrollen. Informant B er 31 år og har en god del erfaring. Informant C er 51 år og mange års erfaring i barnehagen. Denne spredningen i alder og erfaring er vesentlig når det kommer til erfaringer knyttet til den digitale utviklingen i barnehagen. Tanken min var at jo større spenn i alder og erfaring, jo flere synsvinkler vil jeg få knyttet til tema.

3.4 Beskrivelse av gjennomføring

Et intervju er en mellommenneskelig situasjon[...]. Intervjuene må etablere en atmosfære hvor den intervjuede føler seg trygg nok til å snakke fritt om sine egne opplevelser og følelser (Bergsland & Jæger, 2014, s. 72). Jeg valgte å gjennomføre to av intervjuene i barnehagen og ett intervju hjemme hos informanten. Dette var på grunn av praktiske årsaker. Jeg følte at det ble etablert en trygg atmosfære både i barnehagen og hjemme. Avsatt tid til intervjuene var 30-45min, men fikk raskt erfare at det var litt for kort tid. Varigheten var ca. 1 time på alle intervjuene.

Jeg hadde ikke søkt til NSD og tok derfor egne notater underveis. Dette var nok en av årsakene til at intervjuene tok litt lengre tid en først antatt. Det var krevende å skulle notere samtidig som man skulle komme med oppfølgingsspørsmål, men informantene var tålmodige, slik at jeg fikk nok tid til å skrive. Jeg startet intervjuene med at informanten skulle fortelle om seg selv. Dette for å sikre at vesentlig informasjon om arbeidserfaring og alder. Alle informantene uttrykte at noen av spørsmålene var litt vanskelig å svare på, og at de ikke hadde gjort seg opp så mye tanker om temaet før. Jeg måtte derfor stille en del oppfølgingsspørsmål. Jeg fikk også oppleve at noen av spørsmålene i intervjuguiden gikk inn i hverandre. Samtalen fløt greit, og informantene reflekterte bra gjennom hele intervjuene. Det varierte hvor godt forberedt informantene var, noe som igjen kan ha påvirket hvor utfyllende svarene ble. Det kom også godt frem i svarene var at Informant C hadde mer erfaring enn de to andre. Spørsmålene ble derfor utfyllt ganske ulikt. Alle intervjuene ble gjennomført på samme uke, og jeg satte meg ned etter hvert enkelt intervju for å fin skrive notatene.

3.5 Analysearbeid

Etter intervjuene startet jeg med analysearbeidet. Jeg brukte mye tid på å fin skrive intervjuene, å tilføye ting jeg ikke fikk tid til å skrive ned underveis. Når intervjuene var ferdig transkribert, begynte jeg å lese gjennom svarene, for å danne meg et bilde av hva som var blitt sagt. Deretter startet jobben med å strukturere datamaterialet. Analysen skal hjelpe oss å finne ut hva intervjuet har å fortelle, og i tolkningen søker vi mening i det vi har fått vite (Dalland, 2017, s. 87). Analysen handler om å redusere datamengden. Ved å strukturere materialet blir det lettere å få oversikt. Strukturering og klargjøring av datamaterialet gjøres ved å fjerne overflødig materiale som ikke har noen betydning for forståelsen eller formålet med problemstillingen (Bergsland & Jæger, 2014, s. 82). Jeg satte alle intervjuene inn i samme dokument for å gjøre det oversiktlig. Deretter begynte jeg å sortere svarene mine å skape koder. Jeg brukte fargekoding, og ut ifra det lagde jeg 4-5 temaer som ble utgangspunktet for drøftingen i oppgaven. Denne måten å bearbeide materialet på, blir kalt for tematisk analyse. Man lager en liste over de temaene som man ønsker å belyse for å kunne svare på problemstillingen (Dalland, 2017, s. 92).

3.6 Metodekritikk

Alle metoder har sine styrker og svakheter, og noen ganger kan det være vanskelig å velge riktig innsamlingsstrategi som gir deg de beste forutsetningene til å svare på problemstillingen. Studiens validitet og reliabilitet i det metodiske arbeidet må vurderes. Reliabilitet knyttes til troverdighet og pålitelighet. Hvordan datamaterialet samles inn, bearbeides, analyseres og tolkes. Validitet handler om relevans. Om dataene handler om det som skal undersøkes. Det handler også om kvaliteten av tolkningen, og om dataene støttes av annen forskning (Bergsland & Jæger, 2014, s. 80).

For å vurdere metodevalget må jeg se nærmere på reliabiliteten og validiteten. Jeg har beskrevet gjennomføringen og begrunnelse for valg av metode, noe som er med på å styrke denne oppgavens reliabilitet. Siden jeg har tatt et strategisk utvalg av informanter, har jeg sikret meg informanter som innehar relevant kunnskap som kan besvare mine spørsmål i intervjuet. Jeg har også funnet forskning knyttet til temaet, noe som bidrar til å styrke validiteten i dataene mine. I analysearbeidet var målet å gjøre datamaterialet så transparent som mulig, slik at jobben med å tolket materialet skulle bli lettere, noe som også øker validiteten i prosjektet (Bergsland & Jæger, 2014, s. 82)

3.6.1 Intervju

Problemstillingen jeg hadde formulert gjorde at metodevalget ble ganske enkelt. For å kunne besvare problemstillingen på best mulig måte, krevde det at jeg fikk andres erfaringer og refleksjoner knyttet til tema. Intervju er i følge Bergsland og Jæger (2014, s. 71), godt egnet når man ønsker å undersøke hvordan mennesker forstår sin verden. Selv om intervju var godt egnet til min forskning, finner man også svakheter med denne metoden. Som nevnt ovenfor utarbeidet jeg en semistrukturert intervjuguide med 10 spørsmål som informantene mottok ca. en uke før intervjuet. Dette var for å sikre meg at informantene fikk tilnærmet like spørsmål, samtidig som det var rom for at jeg kunne stille oppfølgingsspørsmål knyttet til informantens refleksjoner. Det kan finnes svakheter i en slik intervjuguide. Informantene tolket enkelte spørsmål litt ulikt, noe som førte til forskjellige svar. Andre spørsmål var ganske åpne, noe som gjorde at jeg fikk litt diffuse svar, og svar som måtte tolkes. Det er også vanskelig å finne forskning på dette temaet. Har funnet noe forskning, men dette sammen med mine tolkninger av enkelte svar svekker validiteten på studien.

3.6.2 Bruk av taleopptak

Siden jeg ikke hadde søkt til NSD, brukte jeg ikke båndopptaker i intervjuet. Dette kan være med på å svekke reliabiliteten i studien. Jeg skrev underveis i intervjuet, og føler selv jeg fikk skrevet ned det mest vesentlige informantene kom med. Det negative med å ta notater underveis er at viktig informasjon kan gå tapt, hvis man ikke tar seg god nok tid. Det var også vanskelig å komme med oppfølgingsspørsmål, siden fokuset mitt var på å skrive. Det positive med å ikke bruke båndopptaker er at man kan etablere en mer avslappet stemning. Med en båndopptaker kan informanten bli ansent, og samtalen ville ikke nødvendigvis båret preg av flyt.

3.6.3 Mitt forhold til informantene

En viktig faktor knyttet til reliabiliteten i min studie er mitt forhold til Informantene. Jeg brukte barnehagen jeg selv jobber i, og har arbeidet sammen med alle informantene mine på ett eller annet tidspunkt. Siden man kjenner hverandre fra før, kjenner de kanskje til mine meninger og holdninger, også knyttet til dette tema. Dette kan selvfølgelig ha påvirket svarene jeg har fått i intervjuene.

3.7 Etiske retningslinjer

«Behandling av personopplysninger er et viktig aspekt ved forskningsetikk, og det er lovfestet at den enkelte ikke skal bli krenket gjennom behandling av personopplysninger» (Bergsland & Jæger, 2014, s. 83). Jeg har gjennom forarbeidet, gjennomføringen og analysen behandlet personopplysningene på en etisk måte. I forkant av intervjuene utarbeidet jeg et informasjons og samtykkeskjema (se vedlegg). I dette skrevet får informantene god informasjon om prosjektet. Formålet med prosjektet, hva det innebærer å delta og hvordan jeg oppbevarer og bruker dataene jeg får fra informantene mine. Det kommer også tydelig fram i skjemaet at informanten kan trekke seg når som helst og at deltakelsen er frivillig. Informantene fikk selv krysse av for om de ønsket å delta i prosjektet. Dette skrevet fikk informantene i forkant av intervjuet. Alle opplysninger har blitt anonymisert og de har fått navn A, B og C. Alle personlige opplysninger om informantene har blitt behandlet med konfidensialitet. Konfidensialitet medfører i følge Bergsland og Jæger (2014, s. 85) at man ikke offentliggjør personlige data som kan avsløre deltakerens identitet.

4 Funn og resultater

Sett i lys av den raske digitaliseringen i samfunnet, har måten vi kommuniserer med hverandre på har forandret seg markant de siste årene. Har dette påvirket samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet? Jeg vil i dette kapittelet presentere de mest sentrale funnene fra de tre intervjuene jeg har gjennomført. Informantene hadde interessante refleksjoner som jeg har analysert og videre skal fortolke og drøfte. Jeg vil ta for meg 5 temaer, med utgangspunkt i funnene, for å kunne svare på problemstillingen min «**Hvordan har den digitale utviklingen påvirket samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet?**». Jeg vil presentere de funnen som jeg ser på som mest relevante for problemstillingen min, deretter knytte dette opp mot relevant teori og forskning.

4.1 Et samfunn i utvikling

Jeg vil trekke frem et sitat fra informanten med lengst arbeidserfaring i barnehagen, informant C: «*Før i tiden måtte man sende bilder til framkalling etter et endt prosjektarbeid. Da fikk verken barn, ansatte eller foreldre se bildene før flere uker etter prosjektet var ferdig. I dag kan foreldre motta bilder i øyeblikket bilde blir tatt.*». Ut ifra dette sitatet får jeg et godt bilde på hvor enorm den digitale utviklingen egentlig har vært. Som i resten av samfunnet er barnehagen i gang med en digitaliseringsprosess, og tar i økende grad i bruk digitale løsninger for å utvikle administrative og pedagogiske oppgaver (Bølgan, 2018, s. 20). På spørsmål om hvordan barnehagen bruker digitale verktøy i samarbeid med foreldre og foresatte, var tendens lik hos alle tre informantene. Appen visma brukes i størst grad som informasjons- og kommunikasjonsplattform mellom barnehagen og hjemmet. Enkelte bruker informasjonsskjerm i gang, men dette som et tillegg til appen. Det brukes også noe mail, men dette er også svært sjeldent. Tekstmelding brukes fortsatt, men alle informantene ønsker i all hovedsak å samle alt på ett sted. På oppfølgingsspørsmålet om det sendes informasjon per brev/papirform, svarte alle at de ikke praktiserte det i særlig stor grad, men at de noen ganger kunne gjøre det i tillegg til informasjon digitalt. I resultatene fra en undersøkelse gjort av utdanningsdirektoratet kommer det frem at ni av ti barnehager bruker digitale verktøy enten daglig eller ukentlig til å kommunisere med foresatte (Naper, Myhr, & Haugset, 2022). Bevisstheten rundt bruken av digitale verktøy i foreldresamarbeidet er derfor et tema som er høyaktuelt å diskutere. For noen år tilbake kommuniserte man gjennom bruk av lapper og skriv som ble lagt i hyllene til barna. Informantene sier at dette praktiseres i liten grad, og at de har som mål å samle alt på en plattform. I overgangsfasen til det digitale, opplevde man en

del forvirring rundt informasjon til og fra barnehagen. Det var flere plattformer som ble tatt i bruk, noe som gjorde at både foreldre og barnehagen hadde mange steder å forholde seg til. Noe informasjon ble sendt på mail, noe i papirform, noe på melding og noe hang i gangene i barnehagen. Alle informantene sier i intervjuene at det er ryddig at alt er samlet på en plass, altså i visma appen. Her har både barnehageansatte og foreldre, tilgang til den informasjonen de trenger, kun ved å forholde seg til en plattform

4.2 Den digital kommunikasjonen i foreldresamarbeidet

Visma appen ble et sentralt tema gjennom alle tre intervjuene, da det var denne, informantene snakket om i forbindelse med bruken av digitale verktøy i foreldresamarbeidet. Alle informantene nevner også i sine intervjuer viktigheten av et tett foreldresamarbeid. Begrepet foreldresamarbeid understreker i all hovedsak et samarbeid om et felles mål for barnets beste. Å samarbeide tett med foreldre er viktig. I følge Glaser (2018, s. 69), utgjør barnehagen og hjemmet helheten i små barns liv, og et godt foreldresamarbeid er derfor avgjørende for at helheten bedre ivaretas. Samarbeidet mellom foreldre og barnehagen vil derfor omhandle utveksling av informasjon om barnet. Når denne informasjonen flyter godt begge veier, og foreldrene opplever at kommunikasjonen og samarbeidet med barnehagen er godt, vil dette påvirke barnets trivsel og utvikling på en god måte. På spørsmål om hvordan informantene opplever at det digitale påvirker dialogen med foreldrene fikk jeg noen ulike refleksjoner. Alle trekker fram tilgjengelighet som sentralt. Hvis noe skjer i barnehagen, er foreldrene enkle å få tak i. Barnehagen er lett tilgjengelig for foreldrene, og foreldrene er lett tilgjengelig for barnehagen, noe jeg tolker informantene synes er positivt. Barnehagen kan trygge foreldrene på en annen måte enn før. Hvis barnet har en dårlig start på dagen, kan barnehagen for eksempel sende bilde av barnet i lek, for å trygge foreldrene på at barnet har det bra. Dette går på gjensidig informasjonsveksling, som Glaser nevner som sentralt for et godt samarbeid. Jeg tolker informantene slik at de er fornøyde med hvilke muligheter appen gir til kommunikasjon med foreldre gjennom hele dagen. Jeg undere meg hvor tilgjengelig vi skal være for hverandre ved bruk av disse appene. Går dette utover en barna?

En annen ting som informantene nevner som positivt med Visma appen, er at begge foreldrene har tilgang til samme informasjon. Vi lever i et moderne samfunn hvor den tradisjonelle kjernefamilien blir utfordret av andre familiedannelser (Glaser, 2018, s. 29). Mange barn har skilte foreldre, og bor kanskje annenhver uke til mor og far. Ved å bruke visma appen kan begge foreldrene hele tiden holde seg oppdatert på hva som skjer i livet til

barnet i barnehagen. Informantene nevner at de ser at dette letter samarbeidet mellom foreldrene, samt samarbeidet mellom begge foreldrene og barnehagen. Det er viktig med gode rutiner i foreldresamarbeidet. Glaser påpeker at det er viktig å sørge for at begge foreldre har tilgang på samme informasjon, spesielt der foreldrene er skilt (Glaser, 2018, s. 81). Dette får man ved bruk av appen, noe informantene ser på som positivt.

Kommunikasjon og dialog er noe som går igjen hos alle informantene. Ifølge Larsen og Slåtten (2014, s. 157), betyr ordet kommunikasjon å gjøre noe felles. Kommunikasjon og dialog er viktig for kvaliteten på arbeidet man gjør i barnehagen.

Informant B og C trekker fram en interessant refleksjon rundt bruken av dagboka og dens påvirkning av dialogen med foresatte. Alle informantene sier at de prøver å skrive dagbok flere ganger i løpet av en uke. Denne inneholder bilder og en liten tekst om innholdet fra dagen. Informantene erfarer at mange foreldre er flinke til å lese dagboken før de kommer og henter barna. Dette gjør at foreldre og barn får en god dialog ved hentesituasjon. Interessen for å snakke med personalet er derimot en annen. Informant C tror foreldrene føler de får nok informasjon og innblikk i hverdagen til barna gjennom en slik dagbok. Dagboken gir bedre dialog mellom foreldre og barn, men kan i enkelte situasjoner hindre dialog mellom foreldre og barnehagen. Man kan diskutere om en dagbok gjør foreldrene mindre interessert i en dialog med personalet, eller om dagboken gjør at personalet antar at foreldrene er mindre interesserte i dialog. Blir de ansatte i barnehagen for passiv i møte med foreldrene ved bruk av dagbok, eller blir dagboken brukt som et hjelpemiddel? Uansett er det viktig at det ene ikke går på bekostning av det andre, altså at dagboken går på bekostning av dialogen. Personalet kan ikke lene seg tilbake på dagboken. Dette vil hindre den uformelle dialogen i for stor grad. I rammeplanen for barnehagen står det at barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene (Kunnskapsdepartementet, 2017). En annen faktor er at dette arbeidet er tidkrevende og tar tiden bort fra barna? Kan det være at dette er et behov vi som pedagoger tror foreldrene vil ha, eller som en del av servise vi tenker vi må yte, som kanskje går på bekostning av tilstedeværelsen med barn og dialog med foreldre?

Informant A trekker fram dagboken som et hjelpemiddel for kommunikasjon mellom ansatte og foreldre, mellom foreldre og barn, og mellom ansatte og barn. Jeg vil derfor si at Informant A har et mer helhetlig blikk på bruken av en slik dagbok. Bølgen sier at «*Den teknologiske*

utviklingen stiller barnehagen overfor nye muligheter og nye utfordringer.» (Bølgan, 2018, s. 27). Jeg vil si at informant A bruker dagboken som et verktøy i samarbeidet med foreldrene. Da ser man muligheter og ikke utfordringer. Den nye teknologien og dagboken blir brukt som et verktøy for å skape god dialog med både foreldre og barn ved hentesituasjon. Slik jeg tolker informant B og C kan dagboken skape utfordringer for dialogen mellom barnehagen og foreldre i hentesituasjon. Dagboken blir ikke brukt som et verktøy i dialogen, men den blir i stedet brukt som en erstatning for dialogen. Det at deler av kommunikasjonen med foreldre og foresatte blir erstattet med den digitale kommunikasjonen vil på sikt svekke kvaliteten i foreldresamarbeidet. Glaser trekker fram de spontane og uhøytidelige hverdagssamtalene som viktige i foreldresamarbeidet. Gjennom samtaler og tilstedeværelse i barnehagen blir man trygge på hverandre, og terskelen blir ikke så høy for å dele det man har på hjertet (Glaser, 2018, ss. 78-79).

På spørsmål om hvordan den digitale utviklingen har påvirket foreldresamarbeidet svarer informant B at det er mindre face to face dialog med foreldrene. Informanten nevner også korona som en medvirkende årsak til dette. Visma appen ble et kjempegodt hjelpemiddel under pandemien, hvor barnehagen fikk opprettholde en relativt god kontakt med hjemmet. Men informanten legger ikke skjul på at kommunikasjonen som skjer digitalt, gir større rom for misforståelser, selv om kommunikasjonen kan foregå gjennom hele dagen, og at foreldre og foresatte er mye mer tilgjengelig nå enn før. Koronapandemien betegnes som en katalysator for det digitale skiftet. Den digitale skjermen har blitt inngangen til jobb, utdanning, kommunikasjon og menneskelig samvær. Det er et uendelig kommunikasjonsunivers som er tilgjengelig hele døgnet, hele uken (Brandtzæg, 2021). Det er akkurat dette jeg tror man kan stille spørsmål ved. Vi har et kommunikasjonsunivers som er tilgjengelig hele tiden, også i barnehagen. Men betyr det nødvendigvis at foreldresamarbeidet i barnehagen blir bedre? Informant B opplever større misforståelser etter den økte bruken av digital kommunikasjon. Det nonverbale språket er nok viktigere enn det vi tror. Kroppsspråk, blick og bevegelser er faktorer i en dialog, noe man mister i den skriftlige digitale dialogen. Man kan diskutere om dette kan være en av årsakene til at informant B opplever misforståelser i foreldresamarbeidet. Informant C nevner at den nære dialogen med foreldrene er borte, noe som påvirker relasjonen man får til foreldrene. Et godt forhold mellom ansatte og foreldre vil bidra til et positivt samarbeid. Et forhold som er preget av gjensidig respekt og tillit vil bidra til at partene kan snakke om alle mulige temaer, uten at det skal bli vanskelig

(Glaser, 2018, s. 128). Denne relasjonen mellom ansatte og foreldre blir tydelig utfordret av den digitale kommunikasjonsmåten.

Den digitale kommunikasjon med minoritetsspråklige foreldre blir trukket fram av informant A. Det kan være vanskelig for minoritetsspråklige foreldre å forstå alt inne på appen, eller forstå hva som blir skrevet på tekstmelding. Appen bidrar ofte til forvirring, og misforståelser, siden de ikke forstår alle funksjonene. I en forskningsartikkel, erfaringer til mødre med migrasjonsbakgrunn, kommer det fram at mødre ønsker å være digitalt tilgjengelig. De ønsker å gi, og motta beskjeder, men mestrer det ikke. Det handler om at de ikke har tilstrekkelig norsk kompetanse eller digital kompetanse til å kunne håndtere det. De sier også at den digitale kommunikasjonsmåten med barndomsinstitusjonene kun foregår på norsk. Dette gjør at mødre uten nok kompetanse til å mestre det digitale, samt språket, ikke er i stand til å leve opp til de forventningene institusjonene har til dem (Bønnhoff, 2020). Som ansatt i barnehagen tror jeg man kan ta akkurat dette litt for gitt. Som informant A sier i intervjuet, opplever hun misforståelser og dårlig kommunikasjon med migrasjonsforeldre. Hvis disse foreldrene ikke føler seg tilstrekkelig i samarbeidet med skole eller barnehage, vil dette påvirke relasjonen, og samarbeidet. For at det skal være et samarbeid må man arbeide mot samme mål på grunnlag av en felles sum ressurser. Forholdet mellom mennesker må være preget av respekt for hverandres forskjellige kunnskaper, ferdigheter, egenskaper og holdninger (Glaser, 2018, s. 67). Slik som flere migrantforeldre beskriver, samsvarer ikke deres ferdigheter og egenskaper med forventningene fra omgivelsene rundt. Grunlaget for et godt foreldresamarbeid er ikke til stede, og kan dermed gå utover barnets læring, utvikling og trivsel. Informant A sier at den digitale utviklingen som har skjedd i barnehagen ikke er godt nok lagt til rette for disse foreldrene. På den andre siden nevner informant A en positiv side ved bruken av digital kommunikasjon kontra fysisk dialog. Ved å sende ut informasjon over melding/app kan foreldrene spørre om hjelp til å oversette. Muligheten for misforståelser kan faktisk være større når man gir informasjon ansikt til ansikt i garderoben. Sender man melding, er man sikra at mottakeren har fått alle deler av informasjonen. Som ansatt i barnehagen er det viktig at man er bevisst hvilke utfordringer minoritetsspråklige foreldre kan ha med foreldresamarbeidet. Senke forventningene, veilede og hjelpe de til å forstå, vil nok være viktig å ha fokus på. På denne måten vil man skape en relasjon med hverandre som vil være avgjørende for det videre foreldresamarbeidet.

4.3 Digitalisering av barnehagen

Digitaliseringen av arbeidet i barnehagen har både positive og negative sider. Informantene hadde ulik formening om den digitale utviklingen har gjort arbeidet i barnehagen mer tidsbesparende eller mer tidkrevende. Men det som går igjen hos dem alle er at alle ansatte i barnehagen har mer skjermtid i løpet av en dag. Telefonen blir jo fra før omtalt som en tidstyv, men hvor mye tid «stjeler» den egentlig i barnehagen?

Informant C påpeker ganske tydelig at den digitale utviklingen har bidratt til at jobben i barnehagen har blitt mye enklere, men at man i dag bruker tiden på andre ting enn det man gjorde før. Det er enklere å drive med pedagogisk dokumentasjon, fordi vi har mange gode digitale verktøy. Å endre, utvikle og forbedre arbeidet i organisasjonen sørger for at barnehagen hever kvaliteten på arbeidet i takt med forventningene fra samfunnet.

Effektivisering og digitalisering er to vesentlige faktorer i utviklingen av samfunnet og barnehagen. I dag har man utallige digitale verktøy man kan bruke i hverdagen.

Smarttelefonen blir brukt som et verktøy i både hverdag og jobb. I følge Larsen og Slåtten (2014, s. 199) kan slike samfunnsendringer være grunnlag for barnehagens innhold, struktur og prosesser. Barnehagens digitale praksis er et eget kapittel i rammeplanen for barnehagen. Som ansatt i barnehagen skal man altså bruke digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet med barn (Kunnskapsdepartementet, 2017). Dette er et synlig bevis på hvordan samfunnsendringene også er tatt inn i barnehagens innhold og arbeidsmåter. Selv om vi er pålagt å bruke digitale verktøy sammen med barn, er det viktig å trekke fram bruken av digitale verktøy i det administrative arbeidet i barnehagen. Papirarbeidet er byttet ut med det digitale, noe som gjøre at ting går litt raskere. Selv om de digitale verktøyene gjør det lettere å drive med dokumentasjon, påpeker Bølgan at det er viktig å være kritisk til bruken av digitale verktøy, slik at nærværet og pedagogikken ikke blir satt til side (Bølgan, 2018, s. 96). Som nevnt ovenfor uttaler alle informantene at det er mer skjermtid blant ansatte i barnehagen. De sier også at skjermtiden ofte er på avdeling, når barn er til stede. Da kan man spørre seg om dette går utover arbeidet med barna. Får man med seg det som skjer rundt seg, når man står med en telefon i hånda, og hvordan påvirker dette barna. Digitaliseringen som foregår i samfunnet vil naturligvis påvirke barns liv, fordi det i stor grad påvirker livet til de voksne. Når voksne er oppslukt i smarttelefon, nettbrett og apper er det kanskje naturlig at barn også er det? Barn ønsker å være en del av verden på lik linje som oss voksne, og den verden er preget av digitale verktøy (Bølgan, 2018, s. 24). Informantene sier at de er avhengig av å ha

telefonen med seg til enhver tid i barnehagen. Man har inn og utsjekk av barn, soveregistrering og telleliste, og alle disse funksjonene bruker man i løpet av dagen.

En annen faktor informantene nevner er digital kompetanse. Digital kompetanse handlet tidligere om det å skaffe seg tekniske ferdigheter som å skrive på tastaturet, lese på skjermen og motta eller sende e-post. Som Bølgan sier, handler profesjonsfaglig digital kompetanse om noe helt annet. *«Det handler om å bruke digitale verktøy, medier og ressurser hensiktsmessig og forsvarlig for å løse praktiske og faglige oppgaver. Det handler om å innhente og behandle informasjon, skape digitale produkter, kommuniser og utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk»* (Bølgan, 2018, s. 63). Informant C nevner i intervjuet utfordringer knyttet til digital kompetanse blant ansatte i barnehagen. Det er stor forskjell hvor teknisk anlagt man er, noe som også preger hvordan man bruker de digitale verktøyene i hverdagen. På grunnlag av dette kan man kanskje ikke si at den digitale utviklingen har effektivisert arbeidet i barnehagen. I teorien skal arbeidet være enklere, samt gå raskere, men hvis personalet ikke innehar den kompetansen som kreves for å kunne bruke de verktøyene man har, vil man ha en følelse av at det er et tidkrevende arbeid. Informant C påpeker at Visma appen er et fint verktøy når man har lært seg å bruke den, og at man må være med på utviklingen som skjer. Slik jeg tolker Informant C, er poenget at man må være villig til å lære seg nye arbeidsmåter, for å kunne utvikle arbeidet i barnehagen. Larsen og Slåtten sier at evnen til å endre og utvikle en organisasjon henger sammen med kunnskap og kompetanse (Larsen & Slåtten, 2014, s. 199). I denne sammenhengen kan vi knytte det opp mot digital kompetanse. Det er vanskelig digitalisere arbeidet i barnehagen hvis personalet ikke har kunnskap nok til å kunne gjøre det. I en rapport fra Monitor 2019 (kartlegging av digital tilstand i norske skoler og barnehager) kommer det fram at vi fortsatt har en vei å gå når det kommer til kompetanseheving i barnehagen. Det er en stor andel som svarer at de ikke er trygge på bruk av digitale verktøy, og redslene for å gjøre feil. Det kommer også fram i rapporten at barnehagene har kommet langt med tanke på utstyr og dekningsgrad. Selv om barnehagene selv mener de henger godt med i utviklingen svarer 53,3% at de ønsker å heve sin digitale kompetanse (Fjørtoft, Thun, & Buvik, 2019).

Ut ifra informantens uttalelser og resultater i monitor rapporten tyder det på at personalet har for dårlig kompetanse til å bruke de digitale verktøyene man er satt til. På den andre siden nevner informant C at man gjennom koronapandemien ble «tvunget» til å lære seg å bruke digitale verktøy på en mer grundig måte enn tidligere. Siden henting og levering av barna

foregikk i døra, med minst mulig kontakt mellom foreldre og ansatte, ble eneste kontakten man hadde med barnas foreldre stort sett gjennom telefonen. For å nå ut til foreldrene fortalte informant C at man tok i bruk video, bilder og tekst på en helt annen måte en tidligere, og flertallet i barnehagen måtte forholde seg til det. Bølgen bruker begreper som digitale immigranter og digitale innfødte. Dette kan være en medvirkende årsak til at halvparten av ansatte i barnehagen ønsker å heve sin digitale kompetanse. Digitale immigranter er de som har lært seg å fungere i det digitaliserte og medialiserte samfunnet, etter hvert som utviklingen har skjedd. Dagens generasjon blir imidlertid omtalt som digitalt innfødte. Digital teknologi og medier sees på som en selvfølge i barn og unges liv (Bølgen, 2018, s. 102). Yngre behersker altså digitale verktøy og programmer bedre enn de eldre. Dette kan gjenspeiles i tallene fra monitorundersøkelsen. Barnehagen må være rustet til å møte nye krav og utfordringer som samfunnet stiller. Kvalitetsutvikling innebærer en stadig utvikling av personalet i barnehagen (Gotvassli, 2013, s. 94).

4.4 Personvern og sikkerhet

Personvern og sikkerhet var noe alle informantene nevner i intervjuene. Man må være bevisst på personvern i den digitale utviklingen vi er vitne til. Personvern handler om retten til et privatliv og retten til å bestemme over egne personopplysninger (Utdanningsdirektoratet, 2021). Alle som jobber med barn, må kjenne til personvernsregelverket for å kunne ivareta barnas personvern på riktig måte. Som ansatt i barnehagen har man tilgang til mye personopplysninger, om både barn og foreldre. Dette er informasjon som må behandles på riktig måte for å unngå krenkelser. Informantene påpeker at den digitale utviklingen har gått ganske raskt, og at personvernet i den digitale verden ikke blir godt nok tatt vare på. Informant B trekker fram meldingsfunksjonen på Visma appen som en svakhet med tanke på personvern. I meldingsfunksjonen kan alle ansatte på hele barnehagen se alle meldinger som blir skrevet mellom barnehagen og hjemmet. Ofte er det sensitiv informasjon, og opplysninger som ikke alle trenger å vite. Selv om alle i barnehagen har taushetsplikten, har man ikke en rett til å vite alle personopplysninger til hvert enkelt barn. Personopplysninger er for eksempel navn, alder, fødselsnummer, men det kan også være opplysninger i form av tekst, foto, film og video (Bølgen, 2018, s. 82).

Informant B snakker om tillit til plattformen vi bruker. Har vi egentlig kontroll på hvor opplysningen blir av? Blir alt av meldinger som blir sendt mellom barnehagen og hjemmet godt beskyttet? Vi har stadig flere gjenstander som er koblet opp mot internett. Det er derfor en stor utfordring for personvernet alle de elektroniske sporene vi legger igjen. Opplysninger kan brukes kommersielt uten at vi har gitt samtykke til dette (Bølgan, 2018, s. 84). Visma appen som blir brukt i barnehagen har egen innlogging for hver enkelt ansatt. Dette gir en trygghet, for da har man kontroll på hvem som har tilgang til informasjonen.

Informantene påpeker dette med personvern som tidkrevende. Når man skal skrive dagbok med bilder eller lage en filmsnutt som foreldre skal få, må man hele tiden være sikker på at de riktige barna er med. Noen foreldre samtykker bilder til bruk i barnehagen, men ikke til film, noen samtykker til bilder til bruk i app, men ikke på nettsteder. Dette er noe man må ha kontroll på, men som informantene sier er veldig tidkrevende. Ifølge datatilsynet er barnehager og skoler ansvarlige for bilder som tas i deres regi. Om bildene skal brukes internt eller deles på hjemmeside, sosiale medier eller andre nettsteder kreves det samtykke fra barnas foresatte (Datatilsynet, u.d.). Det å innhente samtykke fra alle, sikre at alle får nok informasjon om hva de samtykker til og følge opp alle samtykkene er en arbeidsoppgave som har kommet med den digitale utviklingen. Som nevnt tidligere uttrykker personalet i barnehagen at de ikke er trygge på å bruke digitale verktøy, og er redde for å gjøre feil. Personvern er alvorlig, og svært viktig, noe som kan være en medvirkende årsak til at man er redde for å bruke digitale verktøy feil. Kanskje bunner alt i den digitale kompetansen til personalet?

Barnehagen er en lærende organisasjon, og det å opparbeide seg profesjonsfaglig digital kompetanse vil bidra til akkurat det. Bølgan sier at kompetanse forutsetter å holde seg oppdatert og reflektere rundt faglig og etiske problemstillinger (Bølgan, 2018, s. 63). Har man kompetansen nok, er man i større grad i stand til å reflektere rundt etiske problemstillinger, som for eksempel er knyttet til personvern. Selv om undersøkelser viser at store deler av personalet ikke har den digitale kompetansen de ønsker å ha, og at informantene sier det er tidkrevende med personvern, svarer 92,5 prosent at de er delvis/helt enig på at hos dem blir barnas personvern ivaretatt (Fjørtoft, Thun, & Buvik, 2019). Selv med en så høy svarprosent må personalet være bevist personvern i den digitale utviklingen. Man har mange eksempler på personer i dagens samfunn som har blitt svindlet, hacket og frarøvet identitet. Det er et resultat av at utviklingen har gått raskere enn kompetansen hos mennesker. Denne fellen må

vi unngå i barnehagen. Bølgen beskriver et behov for å øke bevisstheten om informasjonssikkerhet og plikter med hensyn til personopplysning (Bølgen, 2018, s. 23).

Personvern handler om barn og foreldres sikkerhet, men informantene nevner også sikkerhet for personalet som et positivt resultat av den digitale utviklingen. Ved å samle alt i en app, har man god kontroll på barna til enhver tid. Hvis det oppstår brann i barnehagen, og man må evakuere, har man i appen oversikt over antall barn som er til stede, samt hvor mange barn som sover. Det er alltid en som har telefonen med seg, og informantene nevner dette som en mye mer sikker løsning enn tidligere. Før registrert man barna på et ark, og ved en eventuell brann er det ikke det første man tenker på å ta med seg. I visma appen har man også telleliste som et verktøy. Ved bruk av telleliste, er man sikret at alle barna blir telt flere ganger i løpet av dagen. Spesielt i utetiden er dette en ekstra sikkerhet for personalet. Hvis et barn forsvinner fra barnehagen har man tidspunkt for når barna ble sett sist. Denne funksjonen bidrar til at personalet har bedre kontroll på alle barna til enhver tid.

5 Avslutning

Jeg har nå kommet til den delen av oppgaven hvor jeg skal forsøke å samle alle trådene, for å komme med et svar på problemstillingen min. Hvordan har den digitale utviklingen egentlig påvirket samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet? Jeg vil påpeke at konklusjonen jeg kommer fram til i denne oppgaven, på ingen måte er noen fasit. Resultatet i oppgaven bygger på erfaringer og refleksjoner fra informantene, samt forskning og teori. Gjennom arbeidet med denne bacheloroppgaven har jeg tilegnet meg ny kunnskap om den digitale utviklingen og samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet. Prosessen har vært interessant og lærerik, og jeg har fått et godt innblikk i pedagogiske ledes erfaringer og refleksjoner rundt den digitale utviklingen i foreldresamarbeidet. Jeg vil nå presentere noen av de mest sentrale funnene, og til slutt konkludere.

Utviklingen av det digitale samfunnet har medført nye måter å kommunisere på. Appen visma blir i barnehagen brukt som kommunikasjon og informasjonsplattform. Dette oppleves som ryddig og oversiktlig for både ansatte og foreldre. Samarbeidet mellom foreldre og barnehagen handler om utveksling av informasjon om barnet. Når denne informasjonen flyter godt begge veier, og foreldrene opplever at kommunikasjonen og samarbeidet med barnehagen er godt, vil dette påvirke barnets trivsel og utvikling på en god måte. Denne måten å kommunisere på gjør det enklere spesielt for barn med skilte foreldre. Begge parter har muligheten til å følge med på hva som skjer i barnehagehverdagen. Gjennom appen har man mulighet til god informasjonsflyt og både barnehagen og foreldre er mer tilgjengelig gjennom hele dagen. Det er oversiktlig at alt er samlet på en plattform, noe som gir en bedre sikkerhet enn før. Man har funksjoner som telleliste og registrering av barn, som gjør at man til enhver tid vet hvor alle barn er, hvor mange barn som er til stede og når de sist ble sett.

Selv om utviklingen har mange positive sider, nevner informantene også negative sider ved bruk av digitale verktøy i foreldresamarbeidet. Man opplever mindre dialog med foreldre, ansikt til ansikt. Foreldre får god informasjon gjennom appen, og behovet for å utveksle informasjon i hente- og bringesituasjonen virker ikke å være like viktig lengre.

Kommunikasjon med foreldre er vesentlig for å ivareta barnet, og man bør derfor stille seg kritisk til at den digitale kommunikasjonen overtar for den menneskelige kommunikasjonen. Dagboken blir trukket fram som et hjelpemiddel for dialogen. Den skaper dialog mellom foreldre og barn, men kan hindre dialog mellom foreldre og barnehagen hvis man ikke bruker den som et hjelpemiddel. Den digitale dialogen gjør også at det er større muligheter for

misforståelser, fordi man mister det nonverbale språket. Minoritetsspråklige foreldre opplever blant annet utfordringer med den digitale kommunikasjonen, fordi forventningene fra samfunnet, ikke samsvarer med deres digitale kompetanse eller språklige kompetanse. Den digitale kommunikasjonen er ikke godt nok tilrettelagt for de minoritetsspråklige foreldrene. Digital kompetanse blir trukket fram som en utfordring i den digitale utviklingen. Det kreves digital kompetanse av ansatte i barnehagen, og foreldre for å kunne benytte seg av de verktøyene man har tilgjengelig. Undersøkelser viser at personalet ønsker å heve sin digitale kompetanse. Den digitale utviklingen skal bidra til å effektivisere hverdagen. I mine intervjuer blir det sagt at det er tidkrevende å bruke de digitale verktøyene. Det nevnes også at skjermtiden blant ansatte har økt betraktelig, noe som kan gå ut over de voksnes tilstedeværelse med barna. Det er derfor, etter min mening, nødvendig å heve personalets digitale kompetanse for at bruken av digitale verktøy i foreldresamarbeidet skal virke tidsbesparende og sikkert. Den digitale utviklingen vil fortsette og bevissthet rundt bruken av digitale verktøy vil være viktig. Som snart ferdigutdannet barnehagelærer har jeg gjennom denne bacheloroppgaven fått et nytt syn på bruken av digitale verktøy i foreldresamarbeidet.

5 Referanser

Bølgan, N. B. (2018). *Digital praksis i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget.

Bønnehoff, H. E. (2020). *Foreldresamarbeid på nett: Erfaringer til mødre med migrasjonsbakgrunn*. Fontene forskning.

Bergsland, M. D., & Jæger, H. (2014). Bacheloroppgaven. I M. Dahl Bergsland, & H. Jæger, *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen* (ss. 51-86). Oslo: Cappelen Damm.

Brandtzæg, P. B. (2021). Når livet blir heldigitalt. I A. Rolstadås, A. Krokan, G. E. Dahle Øien, M. Rolfsen, G. Sand, H. Syse, . . . T. I. Waag, *Den digitale hverdagen* (ss. 53-64). Trondheim: John Greig Forlag.

Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. Oslo: Gyldendal.

Datatilsynet. (u.d.). Hentet fra Datatilsynet: <https://www.datatilsynet.no/regelverk-og-verktoy/sporsmal-svar/Skole-og-barnehage/kan-barnehagenskolen-filme-og-fotografere-barna/>

Fjørtoft, S. O., Thun, S., & Buvik, M. P. (2019). *Monitor 2019*. Trondheim: Sintef.

Glaser, V. (2018). *Foreldresamarbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.

Gotvassli, K.-Å. (2013). *Boka om ledelse i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Johannessen, A., Tufte, P. A., & Christoffersen, L. (2017). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Abstrakt Forlag.

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen*.

Larsen, A. K., & Slåtten, M. V. (2014). *Nye tider*. Bergen: Fagbokforlaget.

Naper, L. R., Myhr, A., & Haugset, A. S. (2022). *Spørsmål til barnehage-Norge 2021*. Steinkjer: SINTEF digital.

Utdanningsdirektoratet. (2021, 12 09). Hentet fra Utdanningsdirektoratet:

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/personvern-for-barnehage-og-skole/personvern-i-barnehage-og-skole/>

6 Vedlegg

6.1 Informasjon og samtykkeskjema

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

«*Det digitale foreldresamarbeidet*»?

Jeg heter Marte Hårstad og studerer barnehagelærer med vekt på natur og friluftsliv ved DMMH. Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å høre ditt synspunkt på hvordan den digitale utviklingen har påvirket samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet. I dette skrevet gir jeg deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

I prosjektet mitt, ønsker jeg å se på hvordan den digitale utviklingen har påvirket dialogen med foreldre og foresatte. Kommunikasjonen med foreldre/foresatte har forandret seg i løpet av de siste årene. Barnehagen bruker i dag ulike apper som arena for kommunikasjon. Hvordan har dette påvirket samarbeidet, positivt/negativt? Hvordan brukes denne appen i barnehagen? hvordan bruker foreldrene denne appen? Jeg er interessert i å se nærmere på hvordan appen blir tatt i bruk, og hvordan de ansatte i barnehagen opplever bruken av den.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet sammen med meg som student.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du ønsker å delta i prosjektet, innebærer det at du stiller til et intervju på ca. 30/45 minutter. Du vil motta intervjuguiden på forhånd, slik at du kan forberede deg til selve intervjuet. Dette vil være et utgangspunkt. Jeg vil skrive referat fra intervjuet, og senere drøfte funnene i oppgaven min.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Prosjektet skal avsluttes 29. April 2022.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig (veiledere)

Student

Agnete Vaags – ava@dmmh.no – 91848915

Marte Hårstad – marthaa@online.no - 91002322

Rolv Lundheim – rlu@dmmh.no - 73805218

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet [*sett inn tittel*]. Jeg samtykker til:

- å delta i (*sett inn aktuell metode, f.eks. intervju, spørreskjema, observasjon*).

Dato: .....

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg/vi ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.

6.2 Intervjuguide

Intervjuguide

Problemstilling:

Hvordan har den digitale utviklingen påvirket samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet

- 1- Kan du fortelle om deg selv og din bakgrunn? (alder og arbeidserfaring)
- 2- Kan du beskrive hvordan dere benytter digitale verktøy (Visma, tekstmelding, infoskjermer, mail osv.) i samarbeidet med foreldre og foresatte?
- 3- Hva tenker du om den digitale utviklingen, og dens påvirkning av foreldresamarbeidet i barnehagen?
- 4- Hvordan opplever du at foreldre og foresatte bruker visma-appen, og har du fått tilbakemelding angående bruk av appen?
- 5- Hvordan bruker barnehagen visma-appen
- 6- Hvordan opplever du at det digitale har påvirket dialogen med foreldre og foresatte?
- 7- Hvilke styrker og svakheter finner du ved bruk av en slik app?
- 8- Hvordan opplever du endringene som har skjedd mtp. bruken av det digitale i foreldresamarbeidet. (hvis du har opplevd endringer)
- 9- Opplever du at kontakten med foreldrene er bedre/dårligere nå, sammenlignet med tidligere?
- 10- Hva har blitt enklere/mer utfordrende med kontakt gjennom appen?
- 11- Er noe mer du har tenkt på i forbindelse med bruk av appen i kommunikasjon med foreldrene?